

KAMERAT!

Meddelelsen om at den svenske regjering nå har tatt det avgjørende skritt og gjort slutt på den nøytralitetskrenkende tyske transittering av tropper og materiell gjennom Sverige til og fra Norge, har vakt den største interesse og tilfredshet i vårt land. At den form bekjentgjøringen fikk i den nazifiserte norske pressen framkalte atskillig munterhet, idet tyskerne her som vanlig ikke kunne innrømme sitt nye nederlag, men søkte å gi det hele utseende av en gjensidig overenskomst, er bare egnet til å mildne den bitterhet som har vært rådende i vårt folk som følge av det offisielle Sveriges unnfallenfallende politikk overfor Nazityskland.

Det ville ikke være riktig å legge skjul på at det er det totale omslag i storkrigens utvikling i de alliertes favør som er den direkte årsak til at samlingsregjeringen under Per Albin Hansson nå har endret signaler overfor det nazistiske påtrykk. Men den mektige antinazistiske innstilling som etter hvert er kommet til uttrykk i det svenske folk har på avgjørende vis bidratt til at regjeringen omsider har nådd fram til et klart nøytralt standpunkt. Og denne folkeopinion vil i framtiden være en garanti for at noen avvikelse fra denne linje ikke vil bli tålt. I Norge ser en i så måte med de største forventninger hen til den dag Sverige også setter en stopper for at norske patrioter sendes som slaver med tyske skip innenfor svensk territorialfarvann. Alle ansvarlige kretser innenfor den norske frihetsfronten har under hele krigen vist stor forståelse for de vanskeligheter Sverige har hatt å kjempe med som følge av sin utsatte militære stilling. Den hemmelige, norske frihetspressen har i virkeligheten vært atskillig mer tilbakeholden i sin kritikk av det offisielle Sveriges holdning enn den svenske pressen. Men det står jo ikke til å nekte at vårt folk mange ganger under de trengselskår vi har gjennomlevet har følt det som svik overfor den tidligere skandinaviske samarbeidspolitikk når Sverige bøyd av på våre overfallsmenns krav.

Vi vet i dag at den nordiske samarbeidspolitikk vil anta nye former og få et nytt innhold når denne krigen er slutt. Norge har inntatt sin plass og gjort en innsats som har skapt respekt i de forente nasjoners kamp mot fascistisk og nazistisk tyranni og undertrykkelse. Det ville ikke være tenkelig at vi etter at kampen var ført seierrikt til ende skulle melde oss ut av dette nye og omfattende samarbeid. Men dette betyr ikke på noen måte at vi ønsker å trekke oss ut av det nordiske samarbeid, men bare at vi innser begrensningen og svakheten ved den nøytralitetspolitikk vårt land tidligere deltok i. Etter den holdning Sverige nå inntar og sett på bakgrunn av vårt broderfolks sympati og offervilje, er det begrunnet håp om at det nordiske samarbeid ikke bare vil gjenoppstå, men styrkes og utvides innanfor rammen av et mer omfattende mellomfolkelig samarbeid.

- V -

DE "TJENESTEVILLIGE".

Ved mange av de bedrifter som arbeider for tyskerne forekommer det at enkelte arbeidsledere - som oftest bare en enkelt - viser en nidkjarhet når det gjelder å holde arbeidstempoet oppe at en skulle tro de var NS eller tyskere selv. Men de samme folk ynder ved ethvert høve å bedyre sin patriotisme og jøssinginnstilling. Det skulle være overflødig å peke på at arbeiderne har merket seg disse folk, og at alle forsøk på å dekke over den faktisk forræderske holdning de inntar med feite fraser blir gjennomskuet.

Overingeniøren ved et av landets største skipsbyggerier hører til denne type. Klokke, blokk og blyant er stadig i bruk når det gjelder å notere enhver liten uregelmessighet i arbeidet og lønnstrekk er et angrepsmiddel overfor arbeiderne som han nytter med forkjærlighet. Han jager gjennom bedriften som et tordenvar og søker overalt å drive opp arbeidstempoet til nytte utelukkende for landets fiender.

Men vedkommende overingeniør og hans "åndsfrender" skal merke seg at ingen ustraffet går fiendens ærend. Den slags prøyssertyper vil ikke bli godtatt som arbeidsledere når landet snart er feid rent for tyskere og forrædere.

- V -

NORDLAND FYLKESTING

ble avholdt på Fredheim i Brønnøy i slutten av juni. Da naziordførerne ankom med d/s Kong Harald demonstrerte befolkningen ved å holde seg helt borte. Vanligvis er jo kaia full av folk ved rutebåtens ankomst. Men nå møtte bare ekspeditøren, som også var forsinket, samt bygdas "tomsing" som var innbilt at det var engelske tropper som kom og at han kunne få tobakk hvis han bare møtte fram. "Biskop" Lothe prekte i Brønnøy kirke i forbindelse med fylkestinget. Foruten naziordførerne møtte bare 7 personer opp. Hverken soknepresten, klokker eller kirketjener var tilstede. Den nye naziformannen i "menighetsrådet" måtte derfor besørge både ringing samt klokker- og medhjelpertjeneste. Men om den åndelige føde var skral, så hadde naziordførerne det bra i matveien. På ungdomsskolen, hvor "tinget" holdtes, hadde husmoren fru Grytnes, som kaller seg jøssing, sørget for rikelig og bra forpleining. Hun måtte riktignok rekvirere smør, hvetemel og andre goder fra nabokommunene Sømna, hvor naziordføreren har innrettet så praktisk at han både er forretningsfører og kontrollør i forsyningsnemda. Vi er ikke så sikker på at det er sunt for fru Grytnes å vise sin "jøssinginnstilling" på denne måten. Det kunne hende ungdomsskolen måtte se seg om etter en ny husmor når krigen snart er slutt.

- V -

DANSKENES MOTSTAND.

Danskenes motstand mot de fremmede og deres redskap skjerpes stadig. Like etter okkupasjonen hersket det atskillig rådvillhet, men folket la også da sin uvilje for dagen. Framfor alt viste alle danske patrioter en kulde som gikk både tyskerne og forræderne til marg og ben. Etter antikominternpakten i 1941 fikk protestene mot fremmedveldet en skarpere form. Det inntraff nå en rekke overgrep, Gestapo bekjente kulør. Og harmen vokste utover landet. Nå begynte også den illegale pressen å komme ut. Etterhvert gikk man over til aktiv motstand. Danmark skulle brukes som en industriell basis for de nye "venner". Det er dette forhold som har ført til sabotasje i bedrifter som i dag er på tyske hender. Det er en smule større bevegelsesfrihet i Danmark enn i Norge. Men trykket kjenner det danske folk like sterkt som det norske. Og frihetstrangen er den samme. Derfor vokser motstandskraften.

- V -

DEN ENGELSKE LANDSORGANISASJONEN

har siden krigsutbruddet styrket sin stilling ganske betraktelig. Dette framgår bl.a. av en økonomisk oversikt som nylig er utsendt. De forbund som er tilsluttet L.O. forfører nå over kapitalreserver på 50 millioner pund sterling. Det er en økning på 30 millioner siden krigen begynte. Disse store reserver skyldes den veldige tilstrømning av nye medlemmer, og at alle konflikter praktisk talt er opphørt. Dessuten er alle medlemmer i arbeid. Mange pensjonister er også trått inn i arbeid igjen. På den måten økes også kontingentinnbetalingen.

- V -

MOTSETNINGENE INNENFOR DEN NAZISTISKE

ledelse av fagorganisasjonen er kommet stadig tydeligere fram etter som isoleringen fra medlemmenes side har påvirket nervene hos nazipamper og overløpere. Det dokument vi forrige uke brakte det første utdrag av og hvor overkommisaren i landsorganisasjonen, Odd Fossum, slår ned på alle de forbundskommisarer som har drevet sin egen, private nazigesjeft, viser med all ønskelig tydelighet at oppløsningen er i full gang innenfor den forbryterklikk som ødela vår gamle fagorganisasjon. Som vi nevnte presiserte hr. Fossum at han alene kunne treffe avgjørelser med hensyn til fagbevegelsens politikk og han fortsetter:

"Landsorganisasjonens sentrale ledelse ligger i dag i henhold til førerprinsippet i min hånd. De store prinsipielle linjer og spørsmål av mer vidtrekkende art, blir i siste instans avgjort av meg selv - eller i mitt fravær av min oppnevnte stedfortreder - personlig. Av praktiske grunner har det inidertid vært nødvendig å skaffe Landslederen en stab av sakkyndige rådgivere på de forskjellige områder som omfattes av Landsorganisasjonens virksomhet. Disse fagsjefer - hovedavdelingslederne - er i det daglige arbeid delegert

myndighet av meg til på mine vegne å treffe avgjørelser forsåvidt deres spesielle fagområde angår, og er bare ansvarlig overfor meg. Når det gjelder det lokale arbeid, er tilsvarende lokal myndighet delegert til fylkeslederne, som på sin side igjen selvsagt er underlagt hovedavdelingsledernes avgjørelse forsåvidt de rent spesielle fagområder angår. Forbundsledernes plass i denne oppbygging er også klar. Prinsipielt ser jeg på forbundene som organisatoriske ledd av Landsorganisasjonen, som avdelinger under hovedavdelingen Sosial - som jeg selv direkte leder med sjefen for Trafikkavdelingen som saksforberedende instans.

Som en ser er det ikke bare medlemmene som skal umyndiggjøres. Selv ikke de beredvillige lakeier som for personlig vinnings skyld meldte seg til tjeneste hos NS og tyskerne ble "ledere" i fagorganisasjonen, er meningsberettiget. Hr. Fossum minner i sin maktsyke og med sine diktatorgeberder fullstendig om Mussolini. Og når en ser på hvorledes de komiske diktatorspirer i forbundene knurrer, så ledes tanken også hen på at Mussolini ble felt av sine egne drabanter da hans stormannsgalskap helt tok overhånd.

Overdiktatoren i L.O. nøyer seg heller ikke med å frata sine komiske medløpere enhver politisk og faglig myndighet. Han gjør det som er verre, han nekter dem nemlig disposisjonsretten over forbundenes, d.v.s. arbeidernes økonomiske resurser. I det direktiv hr. Fossum har sendt ut heter det videre "At forbundene i dag har sin egen selvstendige økonomi, betyr intet annet enn at man for tiden - for ikke å skape uro blant de enkelte medlemmer - finner det mest formålstjenlig ikke å gå til en sentralisering av kontingentinnbetalingen. Prinsipielt må imidlertid allerede nå hevdes at jeg som kommisarisk leder for såvel Landsorganisasjonen som for de enkelte forbund til enhver tid er berettiget til å anvende forbundenes spesielle formål, men også til å framme den store sammenslutnings fellesinteresser. Det er under disse omstendigheter en misforståelse fra forbundsledernes side hvis de mener at jeg som landsleder skulle være avhengig av bevilgning fra forbundene når det gjelder slike utgifter. Landslederen kan til enhver tid bestemme hvor meget av kontingentinntektene skal anvendes til forbundenes spesielle virksomhet og hvor meget skal anvendes til sentralvirksomheten. Forbundslederne er som mine representanter i forbundsledelsen selvfølgelig heller ikke berettiget til å øve noen "kritikk" over mine disposisjoner på dette område. Jeg er her bare ansvarlig overfor den som har gitt meg myndigheten, Ministerpresidenten." Her avdekker "landslederen" uten omsvøp at han ikke bare ønsker å disponere over organisasjonens midler etter eget godtykke, men han vil også ha seg drøddt enhver kritikk av sine skumle transaksjoner. Vi forstår så godt hr. Fossums standpunkt. De ligger jo ikke så langt tilbake de svindlerier han gjorde seg skyldig i i Restaurantarbeiderforbundet i forbindelse med "lånet" til restauratør Olafsen og som førte til at den komiske i forbundet, Asch-Stephensen, ble satt under tiltale, mens hr. Fossum rodde seg i land ved å la kommuneforbundet ved hr. Getz dekke det underslåtte beløp. Denne og liknende skandaler vil han ikke ha gjentatt. I overensstemmelse med NS program, førerprinsippet og "nyordningen" vil han bekjempe korrupsjonen ved å avskaffe alle instanser som kan avsløre den. I denne forbindelse er det interessant å notere at det bare er frykten for "uro" blant medlemmene som hittil har avholdt ham fra å gjennomføre den nye ordning.

Direktivet fastslår videre at forbundene heretter må sette opp budsjetter, som skal godkjennes av hr. Fossum og som under ingen omstendighet må overskrides. Og det heter videre:

"Det er i dag en kjensgjerning at den samlede fagbevegelse på mange områder er overadministrert, i det såvel de enkelte forbund som Landsorganisasjonens sentralledelse til dels driver arbeid på samme felter. Prinsipielt skal forbundenes arbeid bare bestå av rent tariffmessig arbeid, samt medvirken til kontingentinnkassering og bestyrelse av de forskjellige hjelpekasser m.v. Personalet ved forbundene innskrenkes mest mulig."

Som en ser nyttes alle midler for å innskrenke forbundenes myndighetsområde for å samle alle tråder i Fossums og således igjen i Rediess og Gestapos hånd. I en rekke forbund har man allerede gått til oppsigelser av personalet,

til udelt glede for dem som hittil har sittet der nødt og tvunget. Dette kan også tjene som en alvorlig oppfordring til de lønnede tillitsmenn som ikke er NS, men ennå fortsetter i sine stillinger å hoppe av lasset før det er for sent. Til slutt heter det i disse nye retningslinjer for fagorganisasjonen: "Det vil framtidig bli søkt avholdt fagrådsmøter hver 14. dag. Forbundslederne deltar i disse møter som spesielle fagkyndige når det gjelder de spørsmål som i henhold til foranstående ligger under forbundets virksomhet. Møtene må imidlertid ikke utarte til vitnemøter etter gammel demokratisk mønster, og det er ikke på sin plass at forbundslederne på disse møter føler seg berettiget til å reise kritikk over Landslederen eller hans nærmeste rådgiveres disposisjoner.

På foranledning finner jeg grunn til å innskjerpe overfor forbundslederne at det er dette deres faglige råd man ønsker å høre og at tiden ikke må kastes bort med orkesløse diskusjoner.

Disse retningslinjer, som hermed er endelig fastsatt og ikke gjenstand for ytterligere diskusjon, vil formodentlig for framtiden rydde bort enhver tvil om kompetanseområder og de store framtidige retningslinjer. Jeg understreker imidlertid at det er strengt fortrolig og kun til forbundsledernes personlige orientering.

Det sier seg selv at det kun kan skade det framtidige arbeid på det nåværende tidspunkt å reise en strid utad blant forbundenes enkeltmedlemmer om disse retningslinjer, og jeg må be om at forbundslederne derfor heller ikke drøfter spørsmålet videre med sine medarbeidere i forbundene, men bare innretter sin personlige ledelse av forbundene etter det her anførte.

Heil og Sæl
Odd Fossum (sign.)

Vi har anvendt så mye plass på denne sak fordi den avslører de indre motsetninger som preger hele forræderklikken i fagorganisasjonen. Aldri har det kommet så tydelig fram at nazismen er idéløs og prinsippløs og at drivfjæren for dens tilhengere utelukkende er maktbegjær og egoistisk vinningssyke. At oppløsningen snart er fullbrakt ser en også av den kjensgjerning at flere av overløperne innenfor organisasjonen for om mulig å redde "skinnen" søker tilbake til de medlemmer de så skammelig forrædde. Vi må i den forbindelse be-
drøve disse skadedyr med at der ikke gis plass for ettergivenhet eller medlid-
denhet overfor dem som bærer ansvaret for at så mange av våre kamerater er
myrdet eller vansmekter i Gestapos fangehull og konsentrasjonleire. Bare dom-
men og gjengjeldelsen er det som venter dem.

Overfor de avsløringer som hr. Fossums dokument bringer av de nye anslag som skal rettes mot arbeiderklassen vil vi slå fast at han har rett når han ut-
taler sin frykt for at det vil skape uro blant medlemmene når dette blir
kjent. Uroen er der allerede hr. nazikommissar og den vil gi øket kraft i den
kamp vi fører mot undertrykkerne og forræderne. Den norske arbeiderklasse vil
fortsette å skjærpe kampen inntil den på nytt kan samles i en

F R I F A G B E V E G E L S E

K R I G E N S G A N G

ØSTFRONTEN. Det store slaget på Østfronten har tatt en meget alvorlig vending for tyskerne. Da tyskerne den 5. juli startet sin stort anlagte offensiv ved Kursk var langt de fleste av den oppfatning at tyskerne også i sommer hadde kraft nok til å oppnå en del terrengvinnning. Etter snaue 14 dager viste det seg imidlertid at russerne fanget opp de motoriserte tyske støtarméene og tilføyde dem omfattende skader. Etter ytterligere 14 dager ble den tyske offensiv endret til russiske angrepsoperasjoner av aller største omfang. Den 5. august rykket russerne inn i Orel og Bjelgorod. Orel hadde da vært på tyske hender i over 20 måneder. Vestover fra Orel har framrykkingen fortsatt jevnt og sikkert under voldsomme kamper. Russerne står nå 16 km. fra Karatsjev, det siste støttepunkt før Brjansk etter at Khotynets også er falt. Brjansk er det sentrale fordelingssentrum for hele den tyske armé på midtfronten og må under enhver omstendighet holdes hvis tyskerne skal kunne regne med å unngå en fullstendig tilbaketrekning av sin hær til områdene ved det nordlige Dnjepr. Sydvest for Orel er også Kromy tatt. Bjelgorod har vært under tysk kontroll siden i vår og er på mange måter porten til Kharkov og Ukraina. I og med erobringen av disse to byer har russerne bevist at de nå også behersker krigføringen under sommerforhold. Det er mye som tyder på at dette er innledningen til krigens siste og avgjørende fase. Utviklingen nord for Kharkov etter at russerne tok Bjelgorod truer med å bli en katastrofe for tyskerne. I løpet av få dager har de russiske avdelinger rykket fram 160 km. rett vestover fra Bjelgorod. De har derved avskåret de viktige jernbaner som går nordover fra Kharkov og erobret flere viktige byer bl.a. Graivoron og Zoloshev. Jernbaneforbindelsen med Poltava er også brutt og russerne står 65 km. fra byen. Sent onsdag kveld meldte russerne at tyske tropper begynte å evakuere byen sørover hvor transportvesenet stadig bombes av russerne.

SISILIA. Kampene på Sisilia nærmer seg rask sin avslutning. Midt i forrige uke var det klart at aksetroppene ikke kunne holde sine stillinger på midtfronten. Dette nødvendiggjorde en større tilbaketrekning for tyskerne og italienerne. Torsdag den 5. august rykket den 8. engelske arméen inn i Catania på østkysten. Dagen etter falt den viktige byen Troina og lørdag rømnet aksetroppene byene Aderno og Bronté på vestsiden av Etna. Søndag foretok amerikanerne på nordkysten en landsetting i ryggen på de tyske stillinger ved munningen av elven Rosmarino. Samme dag oppnådde 8. engelske arméen og den 7. amerikanske forbindelse med hverandre i nærheten av byen Randazzo inne i landet nord for Bronté. Dermed var det etablert en sarmenhengende front tvers over øyas nord/østre spiss. Byen Randazzo betyr detsamme for Sisilia som byen Tunis for kampene i Nord-Afrika. Tar de allierte den er alt håp om videre organisert motstand håpløs. For øyeblikket ligger byen under heftig ild fra de alliertes artilleri.

VESTFRONTEN. Natt til søndag gjennomførte engelske bombemaskiner fra baser i England heftige angrep mot Milano, Torino og Genua i Nord-Italia. Særlig i Milano var skadene omfattende. Bare 2 britiske maskiner gikk tapt etter dette vanskelige angrep. Samme natt var andre fly over Rhinland. Natt til tirsdag ble dobbeltbyen Mannheim-Ludvigshaven angrepet av en større styrke. Dette er en typisk rustningsby med tallrike viktige fabrikker. Den har 450.000 innbyggere. Det utbrøt mange store branner i målområdet. På samme tid var lette moskitosfly over Ruhrområdet. Natten etter var Nürnberg hovedmålet. Her ligger de viktige Siemensverkene som framstiller motorer til stridsvogner. Byen er også et viktige kommunikasjonsentrum. 16 fly savnes etter angrepene. - De enorme vansker som de siste måneders systematisk bombing har skaffet den tyske krigsledelse kan ikke lenger holdes skjult for utenverden. Bare etter angrepene på Hamburg ble omlag 200.000 industriarbeidere uten beskjeftigelse. I hele Tyskland regner en med at mellom 400.000 og 500.000 industriarbeidere er satt ut av virksomhet som følge av bombingene. Den evakuering som Goebbels satte i gang i begynnelsen av uken brøt etter få dager fullstendig sammen på grunn av dårlig planlegging og uduelige funksjonærer. I alt har nå 4 mil. mennesker forlatt byene i Vest- og Nord-Tyskland. På grunn av de oppløsnings-tendenser som følger med en slik storevakuering mister nazistene mer og mer kontrollen med det sivile livet. (avsluttet den 11. august 1943)